

Περιβάλλον και βιώσιμη ανάπτυξη

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΠΑΠΑΛΕΞΟΠΟΥΛΟΣ
Διευθύνων Σύμβουλος Ομίλου TITAN

«Να αγαπάς την ευθύνη. Να λες: Εγώ μονάχος έχω χρέος να σώσω τη γη. Κι αν δεν σωθεί, θα φταίω εγώ»

Νίκος Καζαντζάκης

ΤΟ ΚΛΙΜΑΤΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΕΧΕΙ ΓΙΝΕΙ πλέον ευρύτερα γνωστό, μαζί με τις επαπειλούμενες συνέπειες για τον πλανήτη. Ποια όμως είναι τα εμπόδια στη θεληματική αντιμετώπισή του;

Φρονώ ότι δύο είναι τα βασικότερα εμπόδια:

Πρώτον, η γενικευμένη παγκόσμια προσπάθεια επιτάχυνσης των ρυθμών ανάπτυξης, ειδικά στις αναπτυσσόμενες χώρες. Ενώ η εξέλιξη αυτή είναι αναμφισβήτητα κατ' αρχήν θετική, καθώς επιτρέπει σε εκατομμύρια ανθρώπους να ξεφύγουν από τη φτώχεια και την κακομοιριά, επιφέρει αναπόφευκτα και σύμφωνα με τα τωρινά δεδομένα αύξηση της κατανάλωσης της ενέργειας, του νερού και των φυσικών πόρων.

Δεύτερον, το πρόβλημα των κλιματικών αλλαγών αφορά μεν ολόκληρο τον πλανήτη, αλλά οι αποφάσεις που λαμβάνονται είναι εθνικές και υπα-

κούουν σε τοπικά πολιτικά κριτήρια. Έτσι χάνεται το αίσθημα της δίκαιης κατανομής κόστους και θυσιών σε διεθνή κλίμακα. Ο διάλογος σε επίπεδο κρατών επικεντρώνεται προς το παρόν στην προσπάθεια γεφύρωσης ριζικά διαφορετικών αντιλήψεων μεταξύ Ευρώπης, ΗΠΑ, Κίνας, Ινδίας και αναπτυσσόμενων χωρών.

Το όλο θέμα των ρύπων στην ατμόσφαιρα δεν επιδέχεται άλλη διστακτικότητα και αναβλητικότητα. Είναι απαραίτητο να επιστρατευθούν όλες οι δυνάμεις του κόσμου, αρχίζοντας από την ίδια την κοινωνία.

Για το λόγο αυτό ειλικρινά συγχαίρω τα Εκπαιδευτήρια ΔΟΥΚΑ γι' αυτή την πρωτοβουλία.

Άρα θέτουμε εμείς οι ίδιοι το ερώτημα: Τι μπορεί να γίνει; Πώς μπορούμε να συντελέσουμε στη δημιουργία ενός βιώσιμου κόσμου; Και ποιες οι προϋποθέσεις;

Πρώτον, χρειάζεται να υιοθετήσουμε την κοινή αντίληψη ότι υπάρχει ένα πρόβλημα πραγματικό, το οποίο πρέπει να λυθεί και μάλιστα επειγόντως. Αυτή η αντίληψη κερδίζει έδαφος διεθνώς, αλλά ακόμη δεν έχει γίνει παγκοσμίως δεκτή.

Δεύτερον, θα πρέπει να ενθαρρυνθούν οι κυβερνήσεις να κάνουν κάτι. Η προθυμία τους θα εξαρτηθεί από τον τρόπο που αξιολογούν την κοινή γνώμη στις χώρες τους και από το βαθμό που αυτό θα επηρεάσει την ικανότητά τους να παραμένουν στην εξουσία ή να εκλέγονται. Είναι απαραίτητη η αίσθηση ότι επιδιώκουμε μια δίκαιη κατανομή του κόστους επίλυσης του προβλήματος. Στο Ρίο το 1992 αυτό εκφράστηκε ως Ίμια κοινή, αλλά διαφοροποιημένη ευθύνη Μ στην Σύμβαση-Πλαίσιο του ΟΗΕ για την Κλιματική Αλλαγή.

Τρίτον, χρειαζόμαστε ρεαλιστικές επιλογές για την επίλυση του προβλήματος. Αυτό περιλαμβάνει τη διαθεσιμότητα τεχνολογιών που θα δημιουργήσουν μια πιο αποδοτική ως προς τους πόρους οικονομία και θα απαλείψουν τα απόβλητα από τη χρήση πόρων, π.χ. με τη συλλογή και αποθήκευση άνθρακα. Χρειαζόμαστε και κατάλληλα εργαλεία για την υλοποίηση των λύσεων. Αυτά μπορεί να περιλαμβάνουν κανονισμούς

που θα καθορίζουν τις δραστηριότητες που επιτρέπονται στην κοινωνία, πρότυπα αποδοτικότητας για προϊόντα και διαδικασίες, φόρους και χρεώσεις που επηρεάζουν τις τιμές των πόρων, των προϊόντων και των υπηρεσιών. Μπορεί επίσης να αφορούν εθελοντικές ενέργειες πολιτών και επιχειρήσεων.

Τέταρτον, χρειαζόμαστε χρηματοδότηση δράσεων όπως ανάπτυξη τεχνολογίας, καθώς και η αναδιάρθρωση της κοινωνικής υποδομής. Και χρειαζόμαστε από τους οικονομικούς παράγοντες την έμπρακτη αποδοχή της ανάγκης να προσαρμόσουν τις δραστηριότητές τους σε πιο βιώσιμους τρόπους λειτουργίας. Αυτή η προσαρμογή δεν μπορεί ασφαλώς να αγνοήσει τον παράγοντα του κέρδους, μπορεί όμως να επηρεασθεί από ρεαλιστικές τιμές για τη χρήση πόρων, καθώς και από κόστη για τη ρύπανση που προκαλείται.

Τέλος, χρειαζόμαστε την εποικοδομητική συνεργασία μεταξύ των βασικών παραγόντων της κοινωνίας -κυβερνήσεων, επιχειρήσεων και κοινωνίας των πολιτών- με στόχο την υποστήριξη της μεταμόρφωσης που θα πρέπει να δεχθεί και η ίδια η κοινωνία. Σε αυτήν την προσπάθεια μεταμόρφωσης καθένας από εμάς μπορεί να συνεισφέρει στο μέτρο των δυνατοτήτων του.

Μέσα σε αυτό το πλαίσιο και εμείς, ως υπεύθυνη ελληνική επιχείρηση, της οποίας η παραγωγική διαδικασία αναπόφευκτα επιβαρύνει το περιβάλλον, έχουμε επιλέξει την ενεργό δραστηριοποίηση, αντί της παθητικής αναμονής των προσταγών του κράτους. Θα ήθελα να αναφέρω ενδεικτικά δύο πρωτοβουλίες:

α) Συμμετέχουμε, εδώ και αρκετά χρόνια, στο World Business Council for Sustainable Development (*WBCSD*), μια εθελοντική συνεργατική πρωτοβουλία εκατοντάδων επιχειρήσεων διεθνώς, που αποσκοπεί στη βιώσιμη ανάπτυξη. Υπό την αιγίδα του WBCSD και στο πλαίσιο μιας συστηματικής κλαδικής προσπάθειας, του Cement Sustainability Initiative (*CSI*), έχουμε ήδη από το 2002 αυτοδεσμευτεί στη μείωση των εκπομπών ανά τόνο τσιμέντου κατά 15% από το έτος βάσης.

Υιοθετήσαμε επίσης τον έλεγχο και την πιστοποίηση από ανεξάρτητο, τρίτο φορέα και τη δημοσιοποίηση των σχετικών στοιχείων, έτσι ώστε να εξασφαλίζεται η πλήρης διαφάνεια.

β) Η θυγατρική μας εταιρεία, Separation Technologies, κατέχει παγκόσμια πρωτοπόρο «πράσινη» τεχνολογία, η οποία μετατρέπει την ιπτάμενη τέφρα, ένα βιομηχανικό απόβλητο που προέρχεται από την καύση λιθάνθρακα, σε δύο χρήσιμα προϊόντα:

- ένα τυποποιημένο δομικό υλικό (*Proash*®), το οποίο χρησιμοποιείται στον κατασκευαστικό τομέα
  - ένα σταθερό καύσιμο (*Ecotherm*®), για τη βιομηχανία
- Με τον τρόπο αυτό δημιουργείται μια κερδοφόρος δραστηριότητα, που ταυτόχρονα συμβάλλει και στην προστασία του περιβάλλοντος:
- περιορίζοντας την ανάγκη ταφής αποβλήτων
  - μειώνοντας την εξόρυξη πρώτων υλών
  - εξοικονομώντας ενέργεια
  - ελαττώνοντας τις εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα (*CO2*)

Καμιά από τις πρωτοβουλίες μεμονωμένων πολιτών ή επιχειρήσεων δεν αρκεί για να αντιμετωπιστεί η παγκόσμια απειλή του φαινομένου των κλιματικών αλλαγών. Οποιαδήποτε μείωση στις εκπομπές *CO2* επιτυγχάνουμε εμείς ως επιχείρηση δεν είναι παρά σταγόνα στον ωκεανό μπροστά στις εκπομπές από την αύξηση της παραγωγής τσιμέντου στην Κίνα. Αναλογιστείτε ότι ακόμη και αν η Ε.Ε., με μεγάλες οικονομικές θυσίες, μείωνε σε βάθος χρόνου τις συνολικές εκπομπές της δραστικά κατά 80%, οι εξοικονομούμενες εκπομπές θα αντιστοιχούσαν σε λιγότερο από δύο χρόνια αύξησης εκπομπών από την Κίνα.

Ωστόσο έχουμε υποχρέωση να συνεισφέρουμε όλοι, πολίτες και επιχειρήσεις, ανάλογα με τις δυνατότητές μας. Έτσι μόνο μπορούμε να ελπίζουμε ότι η μεγάλη αυτή πρόκληση για την ανθρωπότητα θα αντιμετωπισθεί με επιτυχία.

